

ЗБІЛЬШЕННЯ УРОЖАЮ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ*Зімбровський Д., магістр**Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

В організмі рослини всі процеси взаємопов'язані. Важливим для формування високого урожаю цукрових буряків повинно бути оптимальне співвідношення тепла, світла, повітря, вологи, поживних речовин і ін. по періодам росту і розвитку. Забезпечення цим рослин є обов'язковою умовою закону рівнозначності і незамінності 25 факторів росту і розвитку рослин. Одночасне збільшення всіх факторів в правильній їх пропорції супроводжується стійким збільшенням урожайності коренеплодів цукрових буряків при незначному зниженні показників технологічних якостей. Це пов'язано з орґаноутворювальними процесами, специфічності вимогами рослин до зовнішніх умов і формуванням показників продуктивності. Знання закономірностей їх виникнення потрібно враховувати при здійсненні біологічного контролю на протязі вегетації при формуванні показників урожайності і якості коренеплодів. Результати регресивно-кореляційного аналізу показують, що у зоні нестійкого зволоження правобережного Лісостепу України мінливістю погодних умов пояснюється майже 50% ефективності добрив та вплив інших агротехнічних прийомів. Із погодних умов важливе значення мають запаси продуктивної вологи в ґрунті, кількість і розподіл опадів у період вегетації цукрових буряків, гідротермічний коефіцієнт. У зоні нестійкого зволоження України опадів в останні роки не вистачає для ефективного вирощування цукрових буряків, їх нестача покриває потреби у воді для збільшення урожаю. Волога, яка накопичується в ґрунті на протязі осінньо-зимового періоду, є важливим запасом для споживання її в період інтенсивного нарощування маси гички і коренеплодів. Тому рівень урожайності коренеплодів залежить від водоутримуючої здатності ґрунту і агротехнічних заходів. У літній теплий день випаровування не насиченого вологою ґрунту може досягати 10–15 мм/добу, у зволжених ґрунтах випаровування не перевищує 3–4 мм/добу тому що переміщення води до поверхні обмежено. Із сухого ґрунту випаровування складає десяти долі міліметрів, в ньому верхній шар постійно висихає бо немає вільної води. Метою досліджень було вивчення продуктивності цукрових буряків у залежності від погодних умов та норм мінеральних добрив. Наші багаторічні спостереження і результати кореляційного аналізу показують, що мінливість погодних умов і перш за все, забезпечення вологою рослин визначає ефективність застосування добрив. Найбільш достовірним критерієм запасів продуктивної вологи в ґрунті є ступінь їх відповідності найменшій польовій вологоємності. Оптимум її змінюється по періодам росту і розвитку рослин цукрових буряків. Для метрового шару чорнозему НПП складає 190–200 мм. Урожайність коренеплодів при недостатньому вологозабезпеченні без внесення добрив складає 36,5 т/га, при задовільному – 38,0 т/га. При внесенні добрив N180P180K200 урожайність коренеплодів у першому випадку склала 44,5 т/га, в другому 52,5 т/га.

Список використаних джерел:

1. Sklar R., Podashevskaya N. Directions of automation of technological processes in the agricultural complex of Ukraine. Сб. научн. ст. Минск: БГАТУ, 2020. С. 519-522.
2. Manita I. Application of nanotechnology in technological processes of animal husbandry in Ukraine. Інженерія природокористування. Харків: ХНУСГ, 2020. №2(16). С. 33 – 37.
3. Manita I. Selection of optimal modes of heat treatment of grain. «Технічне забезпечення інноваційних технологій в агропромисловому комплексі». Мелітополь: ТДАТУ, 2020. С. 20-24.
4. Болтянська Н.І. Визначення заходів з підвищення енергоефективності сільськогосподарського виробництва. Міжн. ел. наук.-пр. журнал WayScience. Дніпро, 2020. Т.1. С. 118-121.

Науковий керівник: Болтянська Н.І., к.т.н., доц.